

**Е. С. Белєва**

*асп. III курсу*

*спеціальність 051 «Економіка»*

*Науковий керівник: к.е.н., доц. Н. Л. Кусик*

## **БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ**

Досліджувана тема є актуальною, оскільки організація ефективного функціонування та розвитку системи охорони здоров'я, за умов обмеженості фінансових ресурсів, є найважливішим завданням органів влади всіх рівнів [1]. Тому, питання оцінки сучасного стану охорони здоров'я та виокремлення основних проблем бюджетного фінансування медичних послуг, які надаються вітчизняними установами охорони здоров'я, набувають особливої актуальності.

Вітчизняна система охорони здоров'я, після проведення реформи, має стати, перш за все, ефективною і доступною, тобто такою, що відповідає

потребам населення. Підвищення рівня і якості життя населення на основі розширення доступності, підвищення якості та безпеки медичної допомоги, продуктивної зайнятості персоналу, що працює у галузі охорони здоров'я, а також підвищення їх рівня соціального забезпечення, розвитку і оптимізації системи соціальної підтримки – все це має бути результатом реформування бюджетної системи охорони здоров'я.

Одним із головних факторів, який впливає на якість системи охорони здоров'я, є ефективне використання бюджетних ресурсів. На сьогодні медична реформа здійснюється за такими пріоритетними напрямками, як: медична реформа; громадське здоров'я; спеціалізована медицина; доступні та якісні лікарські засоби. За кожним із напрямів реалізуються завдання, спрямовані на забезпечення бюджетного фінансування системи охорони здоров'я, підвищення заробітної плати медичних працівників, створення ефективної системи контролю якості надання медичної допомоги, розробки та оновлення національних галузевих стандартів та протоколів лікування, впровадження державної оцінки медичних технологій, створення конкурентного середовища для медичних закладів [2].

Станом на 1 жовтня 2020 року, залишки коштів на рахунках 220 закладів охорони здоров'я, які надають послуги за програмою медичних гарантій, становили понад 10 млрд. грн. Це може свідчити про неефективне використання ними бюджетних коштів у сфері охорони здоров'я. Так, у 4 закладах охорони здоров'я залишки на рахунках перевищували 100 млн. грн. (Львівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф – 144,3 млн. грн.; Міська клінічна лікарня № 4 Дніпровської міської ради – 134,5 млн. грн.; Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (Харківська область) – 122,8 млн. грн.; Северодонецька міська багатoproфільна лікарня – 105,7 млн. грн.). У 14 закладах охорони здоров'я залишки на рахунках становили від 50 до 100 млн. грн. (разом сума залишків на рахунках цих закладів становила 948,28 млн. грн.). Майже половина закладів охорони здоров'я мали залишки коштів на рахунках у розмірі від 1 до 10 млн. грн. (загальна сума залишків на рахунках цих закладів становила 3795,7 млн. грн.). Такий стан справ свідчить про те, що більшість медичних закладів України не вміють ефективно використовувати надане їм бюджетне фінансування, коли кожна гривня бюджетних ресурсів має працювати в інтересах громадян у максимально ефективний спосіб [3].

Враховуючи заплановане збільшення бюджетних видатків на сферу охорони здоров'я до 5% ВВП до 2023 року, Міністерство фінансів України очікує від всіх розпорядників та одержувачів бюджетних коштів у сфері охорони здоров'я, щоб вони навчилися максимально ефективно використовувати кожен гривню коштів платників податків. Пацієнти мають знати, що держава про них піклується. Крім того, Міністерством охорони здоров'я України не використовуються кошти, які знаходяться на рахунках відомства. Так, станом на 1 грудня 2020 року, залишки коштів на рахунках відомства становили 20,9 млрд. грн. [3]. Це також є свідченням існування проблеми із ефективністю використання бюджетних ресурсів.

Сьогодні ефективне використання бюджетного фінансування у закладах охорони здоров'я – це один із головних факторів подальшого розвитку та більш ефективної роботи вітчизняних закладів охорони здоров'я.

Ще в 2016 році, з метою ефективного використання державних коштів була затверджена Постанова Кабінету Міністрів України «Про ефективне використання державних коштів» [4]. Цією постановою було затверджено заходи щодо ефективного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів, а також утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету. Дотримання цих правил та рекомендацій усіма медичними закладами по всій країні дасть змогу вирішити багато проблем із неефективним використанням державних коштів у сфері охорони здоров'я.

### ***Список використаної літератури***

1. Пархета Л.В. Фінансування медичних послуг в системі охорони здоров'я України. *Ефективна економіка*. 2017. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6096> (дата звернення 29.03.2021).
2. Медична реформа: Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya> (дата звернення 29.03.2021).
3. Мінфін звинуватив заклади охорони здоров'я у неефективному використанні бюджетних грошей: *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/12/3/668787/> (дата звернення 29.03.2021).
4. Про ефективне використання державних коштів: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 710. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення 29.03.2021).